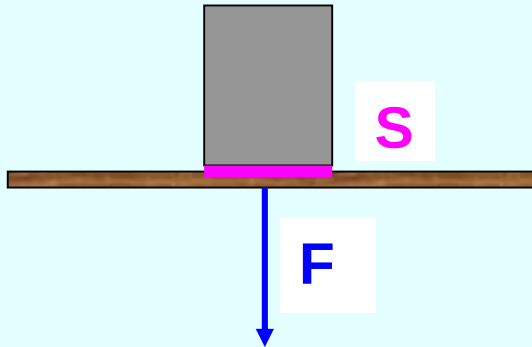

DEFORMAČNÍ ÚČINKY SÍLY

Tlaková síla

F ... tlaková síla, je celková síla, kterou působí jedno těleso na druhé kolmo na styčné plochy

- má **deformační účinky**, které závisí na velikosti styčných ploch

S ... obsah styčných ploch

Tlak

Tlaková síla **F** působící na plochu **S** se projevuje jako tlak **p**.

Tlak – je fyzikální veličina

- značka : **p** (malé písmeno)
- základní jednotka : **Pa** (**Pascal**, *paskal*)
- násobky : 1 hPa = 100 Pa
1 kPa = 1000 Pa
1 MPa = 1000 000 Pa

Vzorec:

$$p = \frac{F}{S} \quad p = F : S$$

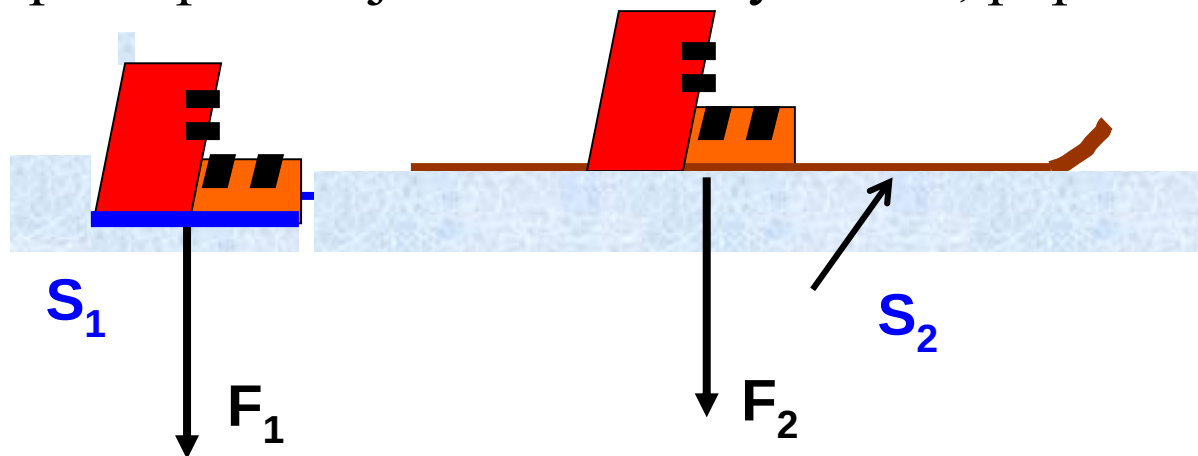
Blaise Pascal

- nar. 19. června 1623 v Clermontu
- zemřel 19. srpna 1662 v Paříži
- francouzský matematik, fyzik, spisovatel, teolog a náboženský filosof.

Tlak v praxi

- v praxi potřebujeme tlak někdy *zvětšit*, popř. *zmenšit*

$$F_1 = F_2, \text{ ale } S_2 > S_1 \Rightarrow$$

bota se více zaboří do sněhu jak lyže
(v případě boty je větší tlak než u lyží)

Závislost tlaku na velikosti tlakové síly a obsahu styčných ploch

tlaková síla F [N]	obsah styčných ploch S [m ²]	tlak p [Pa]
600 <i>N</i>	1 <i>m</i> ²	600 <i>Pa</i>
600 <i>N</i>	10 <i>m</i> ²	60 <i>Pa</i>
1200 <i>N</i>	10 <i>m</i> ²	120 <i>Pa</i>

tlak zvětšíme :

1. zmenšením styčných ploch (jehla, nůž)
2. zvětšením tlakové síly (lisy)

tlak zmenšíme :

1. zvětšením styčných ploch (tank - pásy)
2. zmenšením tlakové síly